

การทดลอง

วัสดุ

วัสดุที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ กระเทียมสด สารเพิ่มปริมาณ และส่วนประกอบของชูปองสำหรับมะกงส่าเร็จรูป และเครื่องปั่นรสมะกงของกรอบ.

กระเทียมสด

ใช้กระเทียมพันธุ์เชียงใหม่ และศรีสะเกษ ซึ่งมีอายุเก็บประมาณ 4 เดือน ก่อนการทดลองได้ซื้อกระเทียมมาครั้งละ 25 กิโลกรัม และแขวนเก็บที่อุณหภูมิห้อง ในที่ที่อากาศถ่ายเทสะดวก กระเทียมพันธุ์เชียงใหม่ที่ใช้มีขนาดหัว 40-45 มิลลิเมตร ความชื้นเริ่มต้นร้อยละ 64.52 โดยน้ำหนัก กระเทียมพันธุ์ศรีสะเกษมีขนาดหัว 28-35 มิลลิเมตร ความชื้นเริ่มต้นร้อยละ 58.30 โดยน้ำหนัก

สารเพิ่มปริมาณ

ใช้สำหรับเตรียมเครื่องเทศผงชนิดดิสเพอร์ส ได้แก่ สาร maltodextrin, glucose syrup solid, และ pregel waxy maize starch

- maltodextrin (Cerestar Co.,Ltd. จัดจำหน่ายใน

ประเทศไทยโดย บริษัท นิวทรีชั่น (จำกัด) ชนิด food grade มีค่า DE. 12-15 และ 17-19 ความชื้นไม่เกินร้อยละ 4 โดยน้ำหนัก ร้อนผ่านตะแกรงขนาด 63 ไมครอน ได้ไม่เกินร้อยละ 20 โดยน้ำหนัก และค้างบนตะแกรงขนาด 400 ไมครอน ไม่เกินร้อยละ 2 โดยน้ำหนัก

- glucose syrup solid (Cerestar Co.,Ltd. จัดจำหน่ายในประเทศไทยโดย บริษัท นิวทรีชั่น (จำกัด) ชนิด food grade มีค่า DE. 26-30 และ 36-40 ความชื้นไม่เกินร้อยละ 4 โดยน้ำหนัก ร้อนผ่านตะแกรงขนาด 63 ไมครอน ได้ไม่เกินร้อยละ 20 โดยน้ำหนัก และค้างบนตะแกรงขนาด 400 ไมครอน ไม่เกินร้อยละ 2 โดยน้ำหนัก

- pregel waxy maize starch (Starch Australasia.

Limited จัดจำหน่ายในประเทศไทยโดย บริษัท นิวทรีชัน จำกัด) ชนิด food grade ความชื้นไม่เกินร้อยละ 8 โดยน้ำหนัก ร่องผ่านตะแกรงขนาด 75 ไมครอน ไม่เกินร้อยละ 20 โดยน้ำหนัก, ค้างบนตะแกรงขนาด 75 ไมครอน ไม่เกินร้อยละ 35-50 โดยน้ำหนัก ค้างบนตะแกรงขนาด 180 ไมครอน ไม่เกินร้อยละ 35-50 โดยน้ำหนัก

ชูปองสำหรับบดกงส่าเร็ว และเครื่องปรุงรสสำหรับขนมอบกรอบ

ประกอบด้วย เกลือแกงป่น สารเทียมพง dextrose

monosodium glutamate, Cab-O-Sil®, hydrolysed vegetable protein, ribonucleotide และ icing sugar

- เกลือแกงป่น (บริษัท อุตสาหกรรมเกลือบริสุทธิ์ จำกัด) ชนิด food grade และ extra fine ความบริสุทธิ์ร้อยละ 99.99

- สารเทียมพง (บริษัท จันสนุ จำกัด) ความชื้นไม่เกินร้อยละ 7 โดยน้ำหนัก ร่องผ่านตะแกรง U.S. Standard No. 45 ได้อย่างน้อยร้อยละ 98 โดยน้ำหนัก

- dextrose (Cerestar Co., Ltd.) ชนิด food grade.

และ anhydrous ความชื้นไม่เกินร้อยละ 2 โดยน้ำหนัก ร่องผ่านตะแกรงขนาด 63 ไมครอน ได้ไม่เกินร้อยละ 20 โดยน้ำหนัก และค้างบนตะแกรงขนาด 400 ไมครอน ไม่เกินร้อยละ 2 โดยน้ำหนัก

- monosodium glutamate (บริษัท อาร์โนมาร์ตี้ จำกัด) ชนิด food grade และ crystal powder

- ribonucleotide (บริษัท อาร์โนมาร์ตี้ จำกัด) ชนิด food grade และ crystal powder

- hydrolysed vegetable protein RBC® (Exter Foods Co., Ltd.)

- Cab-O-Sil® (Bonlac Co., Ltd. จัดจำหน่ายในประเทศไทยโดยบริษัท นิวทรีชัน จำกัด) เป็นชนิด food grade ประกอบด้วย sodium silicate ร้อยละ 99.5 โดยน้ำหนัก

- icing sugar (บริษัท เสรีวัฒน์ จำกัด) ประกอบด้วย น้ำตาล sucrose ร้อยละ 97 และ แป้งข้าวโพดร้อยละ 3 ผสมน้ำหนัก

สารเคมี

methanol 95%	(industrail grade)
absolute methanol	(A.R.)
acetone	(A.R.)
hexane	(A.R.)
hydrochloric acid	(A.R.)
sodium hydroxide	(A.R.)
sodium pyruvate	(A.R.)
2,4-dinitrophenyl hydrazine	(A.R.)

อุปกรณ์

การสกัดโอลีโอะเรชินส์

เครื่องเตรียมอาหารเอนกประสงค์ (Moulinex masterchef 30)

Rotary Vacuum Evaporator (Eyela NE-1S)

การเตรียมเครื่องเทศผงชนิดดิสเพอร์ส

โกร่งบด (mortar)

เครื่องบดผสมแห้ง (Moulinex 327)

การวิเคราะห์ทางเคมี

เครื่องซั่งละเอียด (Sartorius, A200S)

เครื่องซั่งหยาบ (Sartorius, 1907 MPB)

เครื่องปั่นอาหารความเร็วสูง (Waring blender, 328-L79)

อุปกรณ์วิเคราะห์ปริมาณความชื้น (ทดสอบดังรูป ก-1 ในภาคผนวก)

UV-Visible Spectrophotometer (Milton Roy,
Spectronic 601)

Gas Chromatography (Shimadzu, 7AG) colum ขันน้ำดูสีสันผ่าน
ศูนย์กลาง 3.0 มิลลิเมตร ความยาว 2 เมตร บรรจุด้วง Carbowax 20M บน
supporting solid ชนิด SW 60-80 mesh detector ของเครื่องเป็นชนิด flame
ionization

อุปกรณ์วิเคราะห์ปริมาณน้ำมันหอมระ夷ชนิดหนักกว่าน้ำ (แสดงตั้งรูป
ในภาคผนวก ก.4)

การทดสอบทางประสานสัมผัส

Smelling Stripe บริษัท ไอเอฟเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด

การทดสอบทางกายภาพ

Magnetic Stirrer (Magnetoagitator SBS, A-50)

Centrifuge (Heraeus-Christ, Labofuge 15000)

นาฬิกาจับเวลา

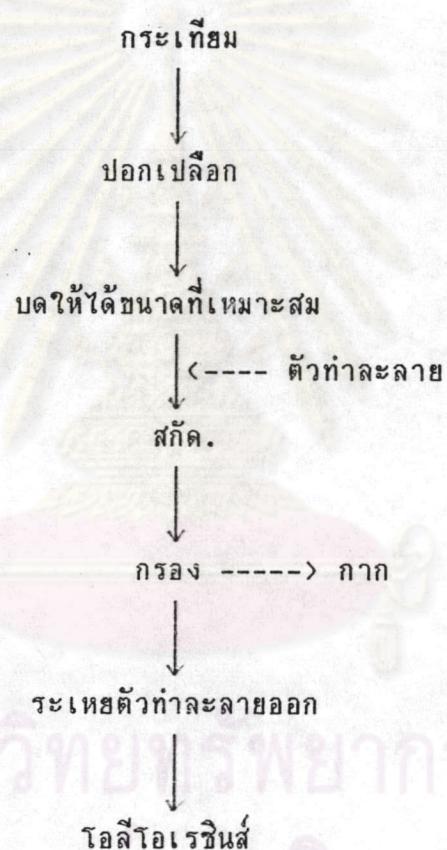
ภาชนะบรรจุ

ขวดแก้วฝาเกลี่ยวสีขาวขนาด 30 มิลลิลิตร พร้อมฝาพลาสติกชนิดเกลี่ยว

ขั้นตอนและวิธีดำเนินงานวิจัย

เลือกกระเทียมที่ใช้ในการสกัดโอลีโอเรชินส์จาก 2 พันธุ์ที่ปลูกได้ในประเทศไทย ได้แก่ พันธุ์ศรีสะเกษ ซึ่งมีกลิ่นและรสจุนจัด และพันธุ์เชียงใหม่ ซึ่งนิยมปลูกกันมาก และมีปริมาณจำนวนน้ำยานตลาดภายในประเทศมากที่สุด

ขั้นตอนโดยทั่วไปในการสกัดโอลีโอเรชินส์มีดังนี้

ผลของความชื้นในกระเทียมต่อปริมาณผลผลิตและกลิ่นของโอลีโอเรชินส์

กระเทียมพันธุ์เชียงใหม่ที่ใช้มีความชื้นเริ่มต้นร้อยละ 64.52 โดยน้ำหนัก และกระเทียมพันธุ์ศรีสะเกษความชื้นร้อยละ 58.30 โดยน้ำหนัก แปรปริมาณความชื้นของกระเทียมสัดกับส่องพันธุ์เป็น 4 ระดับ โดยใช้ระยะเวลาเก็บกระเทียมสัดเป็นเกณฑ์คือ เก็บเป็นเวลา 4, 6, 8 และ 10 เดือน วิเคราะห์ปริมาณความชื้นโดยการกลั่น (Association of Official Analytical Chemists, 1990) (รายละเอียดตามภาคผนวก ก.1)

สักดิ์ออลีโอดีเรชันส์ตามวิธีดังกล่าวข้างต้นด้วย methanol 95 % อัตราส่วนกราเทียม ต่อ methanol 1:3 โอดน้ำหนัก แซ่ (percolate) เป็นเวลา 4 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิห้อง (30-35 องศาเซลเซียส) กรองสารสักดิ์ (marc) ผ่านกระดาษกรอง Whatman เบอร์ 1 ด้วยชุดกรอง (แสดงดังรูปที่ ก-1 ในภาคพนวก ก.1) และระเหยตัวทำละลายด้วยเครื่อง vacuum rotary evaporator ที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส ความเร็ว 60 รอบต่อนาที ออลีโอดีเรชันส์ที่ได้ประเมินผลโดยใช้ค่าเหล่านี้เป็นเกณฑ์

-ปริมาณออลีโอดีเรชันส์ที่สักดิ์ได้(yields) ค่านวนเป็นร้อยละโดยน้ำหนัก (รายละเอียดแสดงในภาคพนวก ก.2)

-ปริมาณ pyruvate (Schwimmer and Guadagni, 1962)
(รายละเอียดแสดงในภาคพนวก ก.3)

-คุณภาพทางประสานสัมผัสด้านความแรงของกลิ่น ทดสอบโดยใช้ผู้ทดสอบซึ่งเป็นผู้ชำนาญด้านการทดสอบสารให้กลิ่นรส 6 คน ใช้แบบทดสอบชนิด scoring 9 points โดย 9 หมายถึง กลิ่นกระเทียมแรงกว่าปกติมากที่สุด และ 1 หมายถึง กลิ่นกระเทียมอ่อน และมีกลิ่นแบลกปลอมมากที่สุด (แบบสอบถามแสดงในภาคพนวก ก.1)

การศึกษาผลของความชื้นในกระเทียมแต่ละพันธุ์ทดลอง 4 ชั้า ปริมาณ ออลีโอดีเรชันส์ และ pyruvate วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design คุณภาพทางประสานสัมผัสด้านกลิ่น วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ส้าเร็วๆ Statistical Processing System (SPS) (Buhyoff and Kirk, 1983) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran and Cox, 1957) เลือกความชื้นในกระเทียมแต่ละพันธุ์ ที่ให้ออลีโอดีเรชันส์ปริมาณสูงสุด และกลิ่นฉุนที่สุดสำหรับใช้ในการทดลองข้างต่อไป

ผลของปริมาณ methanol และเวลาในการสักดิ์ต่อปริมาณผลผลิตและคุณภาพของออลีโอดีเรชันส์

สักดิ์ออลีโอดีเรชันส์จากกระเทียมพันธุ์เชียงใหม่และศรีสะเกษชี้งมีปริมาณความชื้นที่เหมาะสมตามที่สรุปได้จากการทดลองแรก แปรปริมาณ methanol โดยใช้

อัตราส่วนกระเทียมต่อ methanol 1:1, 1:2, 1:3 และ 1:4 โดยน้ำหนัก และเวลาในการสกัดแปรเป็น 4, 5, และ 6 ชั่วโมง สกัดโดยอุ่นส่วนต่างๆที่กล่าวห้างตันที่อุณหภูมิห้อง (30-35 องศาเซลเซียส) กรองสารสกัดผ่านกระดาษกรอง Whatman เบอร์ 1 ด้วยชุดกรอง ระเหย methanol ด้วยเครื่อง rotary vacuum evaporator ที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส ความเร็ว 60 รอบต่อนาที โอลีโอเรชินส์ที่สกัดได้ด้วยปริมาณผลผลิต และวิเคราะห์คุณภาพ (ปริมาณผลผลิตโอลีโอเรชินส์ ปริมาณ pyruvate และคุณภาพทางประสานสัมผัสด้านกลิ่น) เช่นเดียวกับการทดลองแรก

การศึกษาผลของปริมาณสารสกัด และเวลาในการสกัดทดลอง 2 ชั่วโมงโอลีโอเรชินส์ และ pyruvate วางแผนการทดลองแบบ Asymmetric Factorial Experiment ขนาด 4×3 คุณภาพทางประสานสัมผัสด้านกลิ่น วางแผนการทดลองแบบ Asymmetric Factorial with Complete Block ขนาด 4×3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับรูป MSTAT (Nissin, 1986) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran and Cox, 1957) เลือกภาวะการสกัดในกระเทียมแต่ละพันธุ์ ที่ให้โอลีโอเรชินส์ปริมาณสูงสุด และกลิ่นจุนที่สุดสำหรับใช้ในการทดลองขั้นต่อไป

ผลของอุณหภูมิที่ใช้ในการระเหย methanol ต่อปริมาณผลผลิตและคุณภาพของโอลีโอเรชินส์

สกัดโอลีโอเรชินส์จากกระเทียมพันธุ์เชียงใหม่ และพันธุ์ศรีสะเกษ ซึ่งมีความชื้นตามเกณฑ์ที่สรุปได้จากการทดลองแรกใช้อัตราส่วน methanol และเวลาในการสกัด ตามภาวะที่สรุปได้ในการทดลองอั้ดมา ระเหยสารสกัดออกจากโอลีโอเรชินส์ แปรอุณหภูมิในการระเหยเป็น 4 ระดับ คือ 30, 35, 40 และ 45 องศาเซลเซียส ระเหยด้วยเครื่อง vacuum rotary evaporator ที่ความเร็ว 60 รอบต่อนาที ความดันต่ำกว่า 1 บาร์อากาศ วัดปริมาณผลผลิตและคุณภาพผลิตภัณฑ์เช่นเดียวกับ การทดลองแรก และวิเคราะห์ปริมาณ methanol ตกค้าง ตามวิธีของ Todd (1960) (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก.4)

การศึกษาผลของอุณหภูมิที่ใช้ในการระเหย methanol ทดลอง 4 ชั่วโมง ปริมาณโอลีโอเรชินส์ pyruvate และ methanol ตกค้าง วางแผนการทดลองแบบ

Completely Randomized Design คุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านกลืน วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับ Statistical Processing System (SPS) (Buhyoff and Kirk, 1983) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran and Cox, 1957) เลือกอุณหภูมิที่ใช้ในการระเหย methanol ที่ให้ออลีโอดเรชินส์ปริมาณสูงสุด และกลันฉุนที่สุด สำหรับใช้ในการผลิตอลีโอดเรชินส์ เพื่อเตรียมเครื่องเทศผงชนิดดิสเพอร์สในการทดลองขั้นต่อไป

ศึกษาชนิดสารเพิ่มปริมาณที่เหมาะสมในการเตรียมการเทียมพังชันดิสเพอร์ส

สักดิอลีโอดเรชินส์จากการเทียมทั้งสองพันธุ์ ใช้วิธีการผลิตที่ดีที่สุดที่สรุปได้จากการทดลองข้างต้น เตรียมเครื่องเทศผงชนิดดิสเพอร์สโดยใช้สารเพิ่มปริมาณ 5 ชนิด ได้แก่ pregel waxy maize starch, glucose syrup solid 26-30 DE., glucose syrup solid 36-40 DE., maltodextrin 12-15 DE. และ maltodextrin 17-19 DE. การเตรียมเครื่องเทศผงชนิดดิสเพอร์สทำได้โดยผสมอลีโอดเรชินส์ 8 กรัม กับสารเพิ่มปริมาณ 92 กรัม บดในโกร่งจนของเหลวกระเจาด้วยตัวหมดแล้ว ผสมใน Waring blending ที่ความเร็วต่ำสุดของเครื่องเป็นเวลา 60 วินาที ผลิตภัณฑ์ที่เตรียมได้ประเมินคุณภาพโดยการวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ต่อไปนี้

- ความสามารถในการละลายน้ำ (Hassan and Al-Kahtani, 1990)

(รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก.5)

- ความสามารถในการกระจายตัวในน้ำ (Hassan and Al-Kahtani, 1990) (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก.6)

การศึกษาชนิดของสารเพิ่มปริมาณที่เหมาะสมในการเตรียมเครื่องเทศผงชนิดดิสเพอร์ส ทดลอง 4 ชั้้า วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับ Statistical Processing System (SPS) (Buhyoff and Kirk, 1983) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran and Cox, 1957) เลือกชนิดของสารเพิ่มปริมาณที่ให้ผลิตภัณฑ์ซึ่งมีสมบัติทางกายภาพดีที่สุด

วิเคราะห์ flavor profile ของกระเทียมพังชันดิสเพอร์ส

วิเคราะห์ flavor profile ของเครื่องเทศพังชันดิสเพอร์สจากกระเทียมพันธุ์เชียงใหม่และพันธุ์ศรีสะเกษ ที่สรุปได้จากการทดลองข้างต้น ใช้ผู้ทดสอบซึ่งเป็นผู้ชำนาญด้านการทดสอบสารไวกลินรัส จำนวน 6 คน ใช้แบบทดสอบชนิด Descriptive Analysis with Scoring ช่วงคะแนน 1-9 โดย 9 หมายถึงลักษณะของกลินชัดเจนที่สุด 3 หมายถึงเกือบจะตรวจสอบไม่ได้ (threshold) และคะแนน 1 หมายถึงไม่สามารถตรวจสอบได้ (แบบทดสอบแสดงในภาคผนวก ท.2) นำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาคำนวณดูตอบรับสมมติของราฟคริ่งวงกลม ซึ่งมีเส้นคริ่งวงกลมขนาดเล็ก แสดงถึงระดับคะแนนเกือบตรวจสอบไม่ได้ แล้วหาเส้นเชื่อมจุดระหว่างเส้นรัศมี (Heath, 1981)

ศึกษาการนำกระเทียมพังชันดิสเพอร์สไปใช้ในผลิตภัณฑ์อาหาร

ผงชูปล่าหรับ保姆กิ้งส่าเร็จรูป

เตรียมกระเทียมพังชันดิสเพอร์สจากโอลีโอดรีนส์ของกระเทียมทั้ง 2 พันธุ์ ใช้สารเพิ่มปริมาณที่ให้ผลิตภัณฑ์คุณภาพที่ดีที่สุดที่สรุปได้จากการทดลองที่ผ่านมา ผลิตภัณฑ์ที่ได้นำไปใช้ในผงชูปล่าหรับ保姆กิ้งส่าเร็จรูป ซึ่งดัดแปลงส่วนผสมจากสูตรต้นแบบ seasoning and mix สำหรับผลิตภัณฑ์ chicken-noodle soup (Kenneth, 1985) ดังนี้

ส่วนประกอบ	ร้อยละ
เกลือแกงป่น	35
dextrose	33
icing sugar	10
monosodium glutamate	10
ribonucleotide	1
hydrolyzed vegetable protein RBC ®	10
cab-o-sil ®	1

วิธีผลิต ผสมส่วนผสมทั้งหมดเข้าด้วยกัน ด้วยเครื่องบดผสมแห้งนาน 60 วินาที แล้วนำส่วนผสมเครื่องปูรุ่งรสม่า 90 กรัม เติมผลิตภัณฑ์กระเทียม 10 กรัม โดยแบ่งนิดของผลิตภัณฑ์กระเทียม ดังนี้ คือ กระเทียมผง กระเทียมผงชนิดดิสเพอร์สจากกระเทียมพันธุ์เชียงใหม่ และศรีสัชเกษตร

ทดสอบทางประสิทธิภาพผู้บริโภคทางด้าน สี กลิ่น รสชาติ และลักษณะปรากฏใช้ผู้ทดสอบ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านทดสอบสารให้กลิ่น จำนวน 6 คน ใช้แบบทดสอบชนิด Scoring 9 Points (แบบทดสอบแสดงในภาคผนวก ข.3) กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ทดสอบชนิดผู้บริโภคทั่วไปจำนวน 40 คน ใช้แบบทดสอบชนิด Hedonic Scale (แบบทดสอบแสดงในภาคผนวก ข.4) ช่วงระดับความชอบ 1-9 โดย 9 หมายถึงชอบมากที่สุด 1 หมายถึงไม่ชอบมากที่สุด และต่ำกว่า 5 ผู้บริโภคไม่ยอมรับ การเปรียบเทียบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 ตัวอย่างทดลอง 2 ชั้น การทดสอบทางประสิทธิภาพ วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Statistical Processing System (SPS) (Buhyoff and Kirk, 1983) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran and Cox, 1957)

เครื่องปูรุ่งรสมสำหรับขมอบกรอบ

กระเทียมผงชนิดดิสเพอร์สตัวอย่างที่ได้ที่สุดจากการเทียนทั้งสองพันธุ์นำไปใช้ในผลิตภัณฑ์เครื่องปูรุ่งรสมสำหรับขมอบกรอบ ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

<u>ส่วนประกอบ</u>	<u>ร้อยละ</u>
hydrolyzed vegetable protein RBC®	50
dextrose	48
cab-o-sil®	2

วิธีผลิต ผสมส่วนผสมทั้งหมดเข้าด้วยกัน ด้วยเครื่องบดผสมแห้งนาน 30 วินาที แล้วนำส่วนผสมเครื่องปรุงรสมานา 95 กรัม เติมผลิตภัณฑ์กระเทียม 5 กรัม โดยแบ่งนิดของผลิตภัณฑ์กระเทียม ดังนี้ คือ กระเทียมแดง กระเทียมแดงชนิดสเปอร์ส จากกระเทียมพันธุ์เชียงใหม่ และศรีสะเก_INITIALIZ

ทดสอบทางประสานสัมผัสโดยคลุกเครื่องปรุงรสที่ผลิตได้ 5 กรัม กับ ชนมอยกรอบ 95 กรัม ทดสอบผลิตภัณฑ์ทางประสานสัมผัส ทดสอบการยอมรับของผู้บริโภค ทางด้าน สี กลิ่น รสชาติ และลักษณะปรากฏ ใช้ผู้ทดสอบ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านทดสอบสารให้กลิ่น จำนวน 6 คน ใช้แบบทดสอบชนิด Scoring 9 Points (แบบทดสอบแสดงในภาคผนวก ช.5) กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ทดสอบชนิดผู้บริโภคทั่วไปจำนวน 40 คน ใช้แบบทดสอบชนิด Hedonic scale (แบบทดสอบแสดงในภาคผนวก ช.6) ช่วงระดับความชอบ 1-9 โดย 9 หมายถึงชอบมากที่สุด 1 หมายถึงไม่ชอบมากที่สุด และต่ำกว่า 5 ผู้บริโภคไม่ยอมรับ

การเปรียบเทียบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 ตัวอย่างทดลอง 2 ชั้น วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Statistical Processing System (SPS) (Buhyoff and Kirk, 1983) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran and Cox, 1957)

ศูนย์วิทยทรัพยากร อุปกรณ์การสอนมหาวิทยาลัย